DNO

OSBO

Nr. 2
februari 2012

Advertentie

if you can **dream** it you can **do** it

PIM!
BUSINESS
FINANCE
& CHANGE!

info@pimgroep.nl
www.pimgroep.nl

Inhoud

4 **Voorwoord** van de voorzitter
7 **Column**: "IJdelheid"
9 **De OSBO-competitie**: "Een nieuw speeltempo"
11 **Verslagen**: "IJSCO Druten: gezellig in de avond!"
15 **Schaakproblemen**: "Een boek met 1349 schaakproblemen"
18 **Schaken en scrabble**: "Overeenkomsten en verschillen"
21 **Schaakverhalen**: "Irritant"
23 **Schaakgeschiedenis**: "Kristallen schaakstukken"
25 **In 't zonnetje**: "Ledenadministrateur Ron Berendsen"
26 **Het interview**: "Met.....Jeroen van Onzen"
29 **Verslagen**: "Sherlock's Shadowcheck en de Aztec Maiden"
36 **Schaakpuzzel**: "Cryptofilippine"
38 **Verslagen**: "ESC viert 75-jarig jubileum"

Redactie van De Nieuwe OSBOde

Hoofdredacteur:	Geert van Tongeren
Eindredacteur:	Clemens Levink
Columnist:	Marco Braam
Schaakproblemen:	Henk Le Grand
Schaakgeschiedenis:	Leo Hovestadt
Acquisitie:	Alwin Pauptit
Lay out:	Margreet Wevers
Redacteuren/kopij:	Huub Blom, Will Bruins-Simons, Ed van de Griendt, Monique van Hoorn, Theo de Jong, Clemens Levink, Alwin Pauptit, Nico Schoenmakers

Een papieren versie van DNO kunt u, voor € 2,75 per exemplaar, bestellen bij de secretaris van uw schaakvereniging.

Voorwoord

Van de voorzitter

Alwin Pauptit

De eerste Nieuwe OSBOde van 2012 bevat weer vele leuke en interessante artikelen. Ik hoop dat u ze met veel plezier leest en wens u vanaf deze plek een heel goed nieuw schaakjaar toe!

Helaas heb ik ook minder goed nieuws te melden. Afgelopen week, het is eind januari dat ik dit voorwoord schrijf, is de Sportagenda 2016 van NOC*NSF met overgrote meerderheid goedgekeurd. En dit heeft ingrijpende gevolgen voor de subsidiëring van kleine sportbonden, waaronder de KNSB.

De overheid wil namelijk dat Nederland gaat behoren tot de beste tien topsportlanden ter wereld. Daarbij komt dat Nederland in 2028 de Olympische Spelen wil organiseren.
De Sportagenda 2016 sluit hierop aan, door nadrukkelijk de keuze te maken de topsportprogramma's toe te spitsen op de gebieden waarop Nederland internationaal de beste kans maakt op de top van de wereld.

Er zijn acht sporten geselecteerd waarop Nederland in de afgelopen 60 jaar de grootste successen heeft behaald. Dit zijn de hippische sport, hockey, judo, roeien, schaatsen, wielrennen, zeilen en zwemmen. Daaraan zijn turnen en atletiek toegevoegd en er is besloten het budget voor deze 10 sporten in 2 jaar tijd te verdrievoudigen. Daardoor blijft er veel minder geld over voor de andere (kleinere) sportbonden.

Voor de KNSB betekent dit dat de specifieke subsidie van NOC*NSF voor topsport die in 2009 nog € 115.000 bedroeg en al was verlaagd naar € 81.000 in 2012, in de komende twee jaar tijd verder wordt afgebouwd naar € 0. Deze subsidie werd door de KNSB grotendeels gebruikt ter bekosti-

ging van de bondscoach en daarnaast voor het WK/EK individueel en de landenwedstrijden, waarmee het budget daarvoor vanaf 2013 dus in rap tempo verdwijnt. De KNSB heeft al aangegeven dat het contract met de bondscoach tot en met 2012 loopt en dus eenvoudig vanaf 2013 gestopt kan worden. De vraag is echter of dit verstandig is. Vele onderzoeken naar bezuinigingen hebben namelijk al aangetoond dat op de langere termijn de meest effectieve bezuinigingen degene zijn, waarbij niet alleen afgebroken wordt, maar tegelijkertijd wordt gebouwd voor de toekomst. Het zonder meer schrappen van activiteiten, zonder daarvoor nieuwe voor de toekomst te ontplooien is weliswaar handig voor de korte termijn, maar funest voor de langere termijn. Mocht de KNSB van plan te zijn te blijven investeren voor de toekomst en dus het eigen topschaakprogramma in stand willen houden, dan zal het budget wel ergens vandaan moeten komen. Dat betekent dus óf hogere contributie óf het schrappen van andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld Schaakmagazine, reiskostenvergoeding KNSB-competitie of activiteiten op het gebied van Breedteschaak.

En daarmee is de kous nog niet af, want de reguliere subsidie van NOC*NSF blijft gekoppeld aan het aantal leden. En het aantal reguliere leden van de KNSB neemt, ondanks ambitieuze plannen, nog steeds jaarlijks aanzienlijk af. De kans is dan ook groot dat ook voor deze subsidie de komende jaren een behoorlijke aderlating moet worden gedaan.

Ook binnen de OSBO zelf merken we de gevolgen van het teruglopende ledental. Het wordt steeds lastiger om de OSBO-competitie op dezelfde wijze te organiseren, simpelweg omdat er steeds minder teams zijn. En hoe minder leden we hebben, hoe minder financiële middelen om activiteiten te organiseren. Bovendien hebben kleinere OSBO-verenigingen steeds meer moeite het hoofd boven water te houden en hoe minder vrijwilligers, hoe minder mogelijkheden.

In mijn beleving zijn we dan ook als schakend Nederland en schakend OSBO op een historisch punt aanbeland. We kunnen ervoor kiezen om te accepteren dat er steeds minder geschaakt wordt en dat schaken zijn beste tijd heeft gehad. Dit zal betekenen dat kleine verenigingen verdwijnen, de

competitie kleiner en eentoniger wordt, er geen geld en mensen meer zijn voor het ontplooien van activiteiten voor ouderen en junioren.

Of we kunnen ervoor kiezen dat schaken de moeite waard is om te behouden en voor te vechten. Juist omdat schaken iets geeft waarmee het zich van de rest onderscheidt, of het nu de mentale rust is in deze onrustige tijden, de sociale ontmoetingsplaats is in een losgeslagen wereld, de stimulans voor de geest waar ouderen jong door blijven en jongeren wijsheid uit putten, de frustratie van het door de klok gaan in gewonnen stelling of het plezier van een meesterlijk gespeelde partij. En daarbij kunnen we ervoor kiezen om te zien dat er mogelijkheden genoeg zijn om schaken weer op de kaart te zetten en het ledental te laten stijgen.

Wij kiezen nadrukkelijk voor het laatste. De voorbeelden zijn er namelijk: meerdere OSBO-verenigingen zijn de laatste jaren, tegen alle tendensen in, gegroeid, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Dit uiteraard door de tomeloze inzet van talloze vrijwilligers, want zonder hen was het schaken al lang een stille dood gestorven. Ook op scholen, al dan niet samen met verenigingen, worden activiteiten ontplooid, waarmee nieuwe jeugdafdelingen opgestart kunnen worden, zodat schaken nieuw leven wordt ingeblazen. Uiteindelijk zullen we het hoe dan ook moeten hebben van de aanwas van nieuwe jeugdleden.

Wij willen graag als OSBO-bestuur het verschil maken, waardoor we de daling van het ledental in het OSBO-gebied kunnen kenteren en de kleine verenigingen kunnen ondersteunen. Wij zijn alleen ook afhankelijk van de inzet van enthousiaste vrijwilligers, op alle mogelijke gebieden, maar vooral bij het opzetten van jeugdafdelingen. Vanaf deze plek doe ik dan ook een oproep aan een ieder die het schaken een warm hart toedraagt, om mee te denken en helpen aan oplossingen om de toekomst van het schaken voor de OSBO en voor Nederland, veilig te stellen. Binnenkort komt een OSBO-delegatie weer in de regio naar de verenigingen toe en dan zal dit één van de belangrijkste onderwerpen zijn.

Wij hopen op uw aller medewerking!

Column

IJdelheid

Marco Braam

Eigenlijk zou dit blad iedere maand uit moeten komen, ik kon niet wachten tot de feniks voor de tweede keer uit haar as zou herrijzen.

Wat een blije verrassing eigenlijk die voorkant van de nieuwe OSBOde, en ik hoop dat u daar ook zo over denkt. Ik kon aan het plaatje zien welke gesprekken hier over gevoerd moeten zijn geweest door de creatieve geesten van dit blad. “Het moet nieuw zijn, maar ook voortbordurend op het bekende”, “oude wortels nieuwe vorm”, maar “geen nieuwe wijn in oude zakken”, “we moeten wat spectaculaire kleuren hebben in het ietwat grijze schaakcircuit” enz. Prachtige dialogen stel ik mij dan voor met in de pot een licht takje dramatiek, een vleugje pathetiek, flinke veeg nostalgie erbij, korreltje Harry Potter erin, en je hebt de kleurrijke feniks. Goed, erg goed, zeker omdat het er compromisloos uitziet.

Maar nu even wat serieuzere onderwerpen, ik word tenslotte ingehuurd om te verklaren waarom we schaken zoals we schaken. Ik hoop dat ik niet al te onbescheiden overkom als ik mijzelf even als voorbeeld wil gebruiken. Een paar weken geleden was ik in de stad der steden Den Haag om mee te doen aan het Haags weekendtoernooi. Ik won de B-groep met 5 uit 5 en één bye. Da’s raar want ik was moe en chagrijnig toen ik uit Nijmegen vertrok, had geen zin en had al helemaal geen positief resultaat voor ogen. Maar ik zag dingetjes, goeie dingetjes die ik normaal niet zie. Maar in Den Haag wel. Ik kon rekenen, had plannen, had geen watten in mijn hoofd of dansende paarden op het bord, het was gewoon rustig in mijn geest.
Tegelijkertijd scoor ik een belabberde half uit vier in de oostelijke competitie. Het kan natuurlijk liggen aan de gezonde zeelucht, of omdat ik zoveel gebakken kibbeling heb gegeten bij Simonis in de oude haven van

Scheveningen, en mijn omega 3 en 6 vetten extreem stegen, of het feit dat in het oosten veel beter geschaakt wordt maar het fascineert mij hoe die verschillen ontstaan.
In Arnhem weet ik nog net in welke volgorde de stukken moeten staan en in het westen speel ik koelbloedig mijn partijen als een ijskoude pokeraar.
Toch even wat techniek: ik denk dat het te maken heeft met hoe goed je toegang hebt tot je geheugen. Daar zitten alle partijen die je gespeeld hebt, de boeken die je gelezen hebt over de 1000 meest briljante partijen van Fischer, en alle zijtakken van je favoriete openingen. Als je veel gedronken hebt de avond vóór de partij, of je bent gestrest door de spanning van wat er gebeurt op het bord heb je veel minder toegang tot je geheugen, zeg maar van breedband 120 mb naar een inbelverbinding van 16 kbps als het tegenzit. Alcoholmoleculen hebben dezelfde diameter en structuur als een zogenaamd gabamolecuul. Gaba is een neurotransmitter die helpt om toegang te krijgen tot je geheugen. Als alcoholmoleculen de plek innemen van gabamoleculen (en dat gebeurt als je drinkt) krijg je minder makkelijk toegang tot je geheugen. Dit geeft een relaxed gevoel van geen zorgen. Dat komt omdat je je zorgen niet echt scherp kunt herinneren. Maar dus ook niet je blunders die je eigenlijk nooit meer wilde maken. Door die traagheid ga je gewoon fouten maken en we weten allemaal dat schaken tot een behoorlijk hoog niveau vooral het voorkomen van fouten is.
Stress maakt dat je adrenaline aanmaakt. Adrenaline helpt ons lekker alert te zijn omdat er gevaar dreigt. Ik weet niet hoe het u vergaat maar als ik gestrest ben wordt het schaken niks. Dat komt omdat je niet rustig kunt focussen, je hoofd zit in alerte overlevingsstand, dus vechten of vluchten. Feitelijk biedt ongeïnteresseerd en chagrijnig achter het bord zitten met een oubollig kopje thee een grotere kans op succes dan met stress, met bloed in je ogen, meedogenloos en met geslepen messen klaar zitten met een glas jonge klare voor je neus!
Gelukkig hoeven we allemaal niet ons geld te verdienen met schaken, dus we drinken gewoon lekker ons borreltje met elkaar, gaan elkaar bloedfanatiek te lijf, met agressie op de velden. Dat is het spel en dat is de charme. Lees alstublieft dus mijn columns, maar trek je er vooral niets van aan!

De OSBO-competitie

Een nieuw speltempo

Huub Blom

Bij de oprichting van de OSBO in september 1946, een fusie van de Gelderse Schaakbond en de Gelderse Overijsselse Schaakbond, deden veel meer teams mee dan in de twee competities voorheen. Dat is niet zo verwonderlijk, want in de oorlogsjaren werd er amper geschaakt.

Toen de schakers zich na de oorlog weer verzamelden, bleken zij leden verloren te hebben in de vijfjarige strijd tegen de oosterburen. Maar er was ook materiële schade.
Menig schaakvereniging in Oost-Nederland had geen schaakmateriaal meer. Uit Haarlem kwamen borden en stukken naar de gedupeerde verenigingen. Klokken waren er niet veel in die tijd. Bovendien waren ze duur. In de beginjaren van de OSBO werden er ook diverse competitiewedstrijden zonder uurwerk gespeeld. Na een paar jaar werd het spelen met een uurwerk geleidelijk ingevoerd en in 1995 werd het spelen met klokken verplicht, ondanks het feit dat niet alle verenigingen voldoende klokken hadden. In dat geval werd er contact opgenomen met de tegenpartij en werd deze verzocht om schaakklokken mee te brengen.

In die tijd konden partijen nog worden afgebroken. Er is door de jaren heen altijd weerstand geweest tegen het afbreken van schaakpartijen. Partijen werden afgebroken terwijl de uitslag duidelijk was. Menig schaker is in die tijd na een (lange) reis voor de tweede keer achter het bord verschenen. Ook werd er veel gesteggeld over de datum waarop de partij hervat moest worden.
Onder aanvoering van OSBO-voorzitter Danny Stemvers werd er pleidooi gehouden om de partijen in één keer uit te spelen. Na lang zwoegen en het kneden van de leden was in oktober 1992 de kogel door de kerk. Met ingang van seizoen 1993-1994 was het afgelopen met de hangpartijen.

Nu in 2012 staat ons een nieuwe verandering te wachten. Niet zo'n grootse omwenteling als voorheen. De mogelijkheden van de digitale schaakklokken breiden zich meer en meer uit. Een van de opties op de moderne klok is het toevoegen van tijd na elke zet. In steeds meer rapidtoernooien doet het zijn intrede. Enkele OSBO-verenigingen spelen intern al met dit systeem. In de KNSB worden bekerwedstrijden gespeeld met een toevoeging van 3 seconden per zet. De verwachting is dat de KNSB deze speelwijze op termijn ook gaat gebruiken in de reguliere competitie. Het systeem heeft twee grote voordelen.
Ten eerste krijgt de partij de uitslag waar hij recht op heeft. Is het eindspel remise, bijvoorbeeld bij ongelijke lopers, dan kan men ook bij weinig tijd waarschijnlijk remise weten te houden omdat er steeds een paar seconden aan de bedenktijd worden toegevoegd. Een stelling die gewonnen is (een stuk meer), zal door de andere partij worden opgegeven omdat de ander er steeds tijd bij krijgt.
Het tweede voordeel is dat het lastige artikel 10.2 (remiseclaim in de laatste twee minuten omdat de tegenstander geen winstpoging onderneemt) vervalt. Dit is vooral voor de wedstrijdleiders prettig.

Aan het toevoegen van extra tijd zitten ook enkele nadelen. Tegenstanders van een nieuw speeltempo beroepen zich op het feit dat het eindtijdstip nu niet vastligt. Dat klopt, maar er is een veilige marge in te bouwen. Bij een basistijd van 100 minuten en 10 seconden per zet is er nagenoeg geen gevaar dat het te laat wordt. Pas na 120 zetten komt de speeltijd van 4 uur in gevaar.
Een ander punt van kritiek is dat nog niet alle verenigingen beschikken over DGT's. De geschiedenis herhaalt zich. In dat geval kan men contact opnemen met het bezoekende team en te vragen om DGT's mee te brengen.
Hoe moet het dan met de jeugdteams in de OSBO en verenigingen die vanwege de geringe beschikbaarheid van de speelzaal geen vier uur kunnen spelen? Voor hen komt er een kleine aanpassing: bijvoorbeeld een basistijd van 100 minuten en 3 seconden per zet. In dat geval kan men de 3½ uur pas na 100 zetten overschrijden.

Het OSBO-bestuur komt binnenkort met een voorstel.

Verslagen

IJSCO Druten: gezellig in de avond!

Monique van Hoorn

Zaterdagavond 4 januari 2012 vond de Schaaknacht van Druten plaats: het 5de IJSCO- jeugdschaaktoernooi van seizoen 2011/2012. Een bijzonder schaaktoernooi. Dat kan ik gerust zeggen, want ik heb met mijn schakende zonen ondertussen vele IJSCO-toernooien meegemaakt.

De allereerste was in mei 2007 te Duiven. Helaas heeft Duiven het maar drie keer volgehouden.

Ik hoop dat Druten het veel langer gaat volhouden, want het was gezellig in de avonduurtjes. Buiten donker, binnen lekker warm, ruim zeventig jeugdschakers en een handjevol volwassenen, genoeg schaakborden en een perfecte organisatie. Zoveel ingrediënten geven een machtig mooi schaaktoernooi. De avonduurtjes zorgden ervoor dat de allerjongsten die normaal naar een IJSCO-toernooi gaan, er niet allemaal bij waren. Maar het was vakantie dus menig kleintje mocht opblijven.

Het toernooi was zeer sterk bezet.
Een gemiddelde rating van bijna 1600 in de hoogste groep is ongekend hoog. Het Vredestoernooi in Apeldoorn waar de IJSCO-cyclus dit seizoen op 9 oktober begon, zat op 1400. Bennekom zat er net iets boven en Elst

en Millingen bleven onder de 1400. Ook de tweede groep in Druten had nog een gemiddelde rating van boven de 1300. De sterke bezetting wordt bereikt door de juiste formule van het toernooi. Lekker in de avond, dit vindt de oudere jeugd leuk. En net iets meer tijd om te spelen (25 minuten per persoon) in een groep van zes i.p.v. acht is prettig voor de betere spelers. Maar ook aan de starters was gedacht want die speelden zonder klok en de groep die net begon speelde extra snel en wat meer potjes (groep van tien met 10 minuten op de klok). De grootste groep deelnemers speelde in groepen van 8 met 15 minuten per persoon. Ik vind dit een zeer goede opzet, maar wel lastig te organiseren. Maar daar hadden Margreet, Geert en de vele vrijwilligers geen probleem mee.

In de hoogste groep was Max van Pavoordt (Pallas) als eerste geplaatst. Max heeft dit seizoen twee IJSCO's gespeeld (Apeldoorn en Bennekom) en won ze allebei. Hij was de te kloppen man. Dan hadden we Johnny Paans (Pallas) als tweede. Voor hem was Druten zijn eerste IJSCO van het seizoen. Hij was tweede in het totaalklassement van het vorige IJSCO-seizoen. Als derde troffen we Jorik Quint (Het Kasteel) aan. Hij won vorig jaar het toernooi en was overall-winnaar van het IJSCO-seizoen van vorig jaar. Dit seizoen was hij aanwezig in Millingen, waar hij derde werd. Als vierde was Simon van Dijk (Het Kasteel) aanwezig. Hij was vorig seizoen overall derde en wil dit jaar eindelijk een titel gaan pakken. Hij speelde in Elst, waar hij tweede werd.

Dan hebben we nog Guus Alberts (SMB) die heel af en toe meedoet aan een IJSCO. En als laatste van de zes mocht Frank van Hoorn (De Toren Arnhem) meedoen bij de top 6. Hij schaakte dit seizoen al drie van de vier IJSCO-toernooien. Hij won in Elst zijn eerste IJSCO-toernooi. Toppers die al dit jaar in de prijzen vielen en niet meededen waren Olger van Donk (PSV Dodo, Schaakmaat) die tweede werd in Bennekom en Raimond Vastenhout (De Toren Arnhem), die in Apeldoorn tweede werd. Maar ook Geert van Hoorn (De Toren Arhem) en Pieter Verhoef (ASV) deden niet mee bij de top 6. Ze moesten plaats nemen in de tweede groep. Beide schakers deden mee bij de vorige drie van vier IJSCO's. Geert won in Millingen en werd twee keer vierde. Pieter haalde een derde, tweede en zesde plek. Geert en Pieter zullen, gezien hun goede spel en frequente aanwezigheid, zeker meedoen om het totaalklassement van dit seizoen, maar speelden nu dus niet mee om het Drutense kampioenschap.

In de eerste ronde werd Frank door Max van het bord geveegd, voordat hij door had dat hij op een schaaktoernooi toch echt een serieuze pot moet spelen. Jorik won eenvoudig van Simon. Een spannende pot was die van Johnny tegen Guus, die in remise eindigde. Max ging eenvoudig door, door van Johnny te winnen. Jorik verslikte zich in Guus en Simon was de weg kwijt tegen Frank. In de derde ronde wilde Johnny wel eens een vol punt pakken, maar daar stak Frank een stokje voor. Frank won overtuigend. Dat deed Max ook tegen Jorik. Simon bleef verliezen deze keer tegen Guus. Na drie ronden ging Max met 3 uit 3 aan de leiding. In de vierde ronde werd het 4 uit 4 omdat Simon bleef verliezen.

Johnny won van Jorik. De echte kraker was Frank tegen Guus. Na een prachtige partij besloten beide heren het op remise te houden. Guus volgde Max nu met 3 uit 4. Johnny, Simon en Jorik waren al uitgespeeld als het om de prijzen ging. Frank zou in elk geval derde worden.

Maar wie eerste? Max had genoeg aan remise. Bij verlies zouden Guus en Max 4 uit 5 hebben en bepaalt de onderlinge partij. Dit gebeurde ook na een echt schaakgevecht. Guus werd kampioen op onderling resultaat. Gefeliciteerd, prima gedaan.

In de tweede groep werd Geert met 5 uit 5 de beste. Pieter liet het een beetje liggen en had duidelijk niet zijn avond, maar blijft een grote kanshebber op de eindzege voor het totaalklassement. Cisko Loos (de Cirkel) werd tweede met 3½ uit 5 en Casper Wouters (Schaakmaat) werd verrassend derde. Hij was als zesde geplaatst.

Opvallende prestatie was de 100%-score van Etienne Rutten (Het Kasteel) in groep E. Er deden acht starters mee in de onderste groepen. Een hele ervaring zo'n eerste toernooi. In het begin is het spannend en een beetje eng. Na een paar potjes begint het lekker te lopen en dan worden ze al weer moe, zeker in Druten. De kleinsten maken er vaak een echt snelschaak-toernooi van. Toch leren ze veel van de IJSCO-toernooien. Het is dan ook fijn om te weten dat er dit seizoen in het OSBO-gebied maar liefst elf toernooien op het programma staan. Daar zijn de andere schaakbonden jaloers op. Ongeacht de leeftijd kan de jeugd er op zijn eigen niveau te-recht. Natuurlijk is training belangrijk, stappenboekjes doorwerken ook, maar vooral veel spelen maakt het echt leuk. Alleen interne jeugdcompe-titie is te weinig, kom daarom lekker schaken op de IJSCO-toernooien en dan zet ik je vast wel een keer op de foto. Als het niet tijdens het schaken is dan wel tijdens een potje voetbal tussendoor.

De top 3: v.l.n.r. : Max, Guus en Frank

Schaakproblemen

Een boek met 1349 schaakproblemen

Henk le Grand

Eens in de drie jaar verschijnt er een FIDE-album met een selectie van de beste problemen uit een driejarige periode. Onlangs verscheen het FIDE-album over de periode 2001-2003. Dat is wel een reeds lang voorbije periode, maar als men ziet hoe uitvoerig dit 675 pagina's tellende boek is en hoeveel problemen en bijbehorende informatie erin staat, dan is het begrijpelijk dat dit niet iets is wat men even in elkaar zet.

Het FIDE-album is een uitgave van de World Federation for Chess Composition, de federatie waarin alle organisaties van schaakproblemisten verenigd zijn.
De selectie van schaakproblemen voor het album komt tot stand via een uitgebreid team van juryleden en sectiehoofden. Uiteindelijk wordt het echter gemaakt door Bernd Ellinghoven uit Duitsland en Eric Blondel uit Frankrijk.

Het album bevat 1349 schaakproblemen, verdeeld over de afdelingen tweezetten, driezetten, meerzetten, studies, helpmats, zelfmats en fairies.

De juryleden kennen punten toe aan de ingezonden problemen. Problemen met meer dan een zeker aantal punten worden in het album opgenomen. Voor de componisten is het belangrijk veel problemen in de albums te krijgen omdat het aantal publicaties in de albums bepaalt of men een meestertitel of grootmeestertitel behaalt.
Ik geef hierbij de beide tweezetten die het maximaal te behalen punten kregen en dus als de beste tweezetten uit de periode 2001-2003 beschouwd mogen worden.Kenners kunnen bij deze problemen een aantal vakkreten noemen, maar ook zonder die vakkennis laten de problemen een imponerende hoeveelheid verleidingen en veranderingen zien.

Reacties naar: h.le.grand@xs4all.nl

Marjan KOVACEVIC
2001
1° plaats

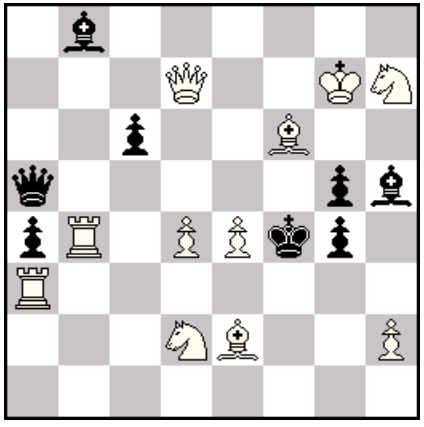

Mat in 2

1…Da7 2.L×g5#
1…Dc7 2.L×g5#
1.d5? [2.Df5#]
1…Lg6 2.D×g4#
1…D×d5 2.e×d5#
1…Dc7 2.e5#
maar 1…Da7!
1.e5? [2.Df5#] (2.Lxg5?)
1…Dd8 2.d5#
1…Dxe5 2.dxe5#
maar 1…Lxe5!
1.Tb1! [2.Tf1#]
1…g3 2.h×g3#
1…D×d2 2.Df5#
1…Dc3 2.L×g5#

Victor CHEPIZHNY
Mémorial A. Dombrovskis 2002
1° plaats

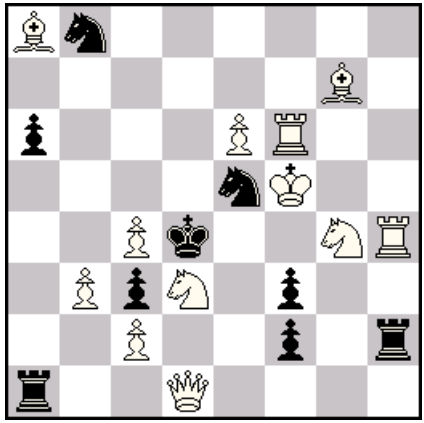

Mat in 2

1.Lf8? [2.Lc5#]
1…Ped7 2.Pc1#
1…P×d3 2.D×d3#
1…Ta5 2.Pd×e5#
maar 1…Pbd7!
1.Lh6? [2.Le3#]
1…P×c4 2.P×h2#
1…P×g4 2.T×g4#
maar 1…f1=P!
1.e7? [2.Td6#]
1…P×g4 2.Te6#
1…P×d3 2.Tc6#
maar 1…Ta5!
1.Kg5! [2.Tf4#]
1…P×g4 2.T×f3#
1…P×d3 2.Tf5#
1…Pf7+ 2.T×f7#

Schaken en scrabble

Overeenkomst en verschillen

Will G. Bruins-Simons

In eerste instantie zou je denken dat beide weinig gemeen hebben met elkaar, maar bij nader inzien zijn er heel wat overeenkomsten.

Zowel schaken als scrabble zijn denksporten, die door twee spelers aan een bord worden gespeeld. Voor beide heb je bedenktijd nodig, al wordt dat in de schaaksport gereguleerd door een klok. Er zijn scrabble-toernooien waarbij ook een (schaak)klok wordt gebruikt.
Bij beide denksporten zijn clubspelers over het algemeen veel sterker dan thuisspelers. Ook kennen beide spelen vele varianten, zowel ingegeven door fantasierijke geesten als door de moderne tijd. Zo zijn de nieuwste varianten bij scrabble Wordfeud (alleen te spelen op iPads en smartphones) en Blufscrabble. Bij dat laatste mag je alleen woorden leggen die niet in de Dikke Van Dale staan. Geloof me, dat is een zware klus! Te meer omdat de legger zijn of haar woord ook nog moet kunnen omschrijven en motiveren. Dat vraagt dus heel veel fantasie en improvisatievermogen.
Wordfeud, al de plaag voor de werkgever genoemd -want menigeen schijnt er onder werktijd mee bezig te zijn….- is zeer verslavend. Je speelt scrabble met wie ook ter wereld, waarbij je de getoonde blokjes met een vingerbeweging op de juiste plaats op je tablet op het bord schuift. De stand wordt bijgehouden en dan is het wachten op het woord van je tegenstander.
Scrabble via de computer of met een cd-rom is netzo gebruikelijk als bij schaken. Ook e-mailscrabble, vergelijkbaar met correspondentieschaak, is een geliefde bezigheid.

ASV Weerwoord
Toen ik in 2003 mijn scrabbleclub ASV Weerwoord in Apeldoorn oprichtte, startten wij met 15 deelnemers.
Nu telt de club zo'n 36 leden en stevenen wij af op ons 10-jarig jubileum in september 2013, waarvoor al enkele jaren een jubileumpotje is gereser-

veerd, dat elk jaar wat voller wordt!

Het Keizersysteem

Alle scrabbleclubs, zo'n stuk of achttien in Nederland, die allemaal zijn aangesloten bij de SBNL (zie ook www.scrabblebond.nl en klik door op ASV Weerwoord) behalve ASV Weerwoord, hanteren het puntensysteem. Elke keer word je score genoteerd en na een bepaalde termijn of een seizoen, wordt de totaalscore gedeeld door het aantal speelbeurten en zie daar de stand.

Na zo'n 30 jaar ervaring in de schaakwereld (OSBO Basisschoolschaakleidster 1981- 1994 en mijn OSBO-bestuurslidmaatschap (1987- 2008, waarvan secretaris 1994- 2008 en redactrice van de OSBOde van 1989 – 2007 -het jaar waarin de OSBOde werd opgeheven-) en een echtgenoot met ook veel ervaring in de schaakwereld, kon het haast niet anders dat wij die "gewone" puntentelling maar niets vonden en onze aandacht richtten op het Keizer-systeem. Zou het ook toepasbaar zijn bij scrabble, waarbij de geluksfactor toch ook een rol speelt (goede letters of slechte letters trekken, al dan niet ruilen van de letters enz.). Maar het is heel goed mogelijk gebleken!

Alle spelers krijgen aan het begin van het seizoen waardepunten die overeenkomen met de plaats waarop ze aan het eind van het vorig seizoen zijn geëindigd. De nummer 1 start met 55 waardepunten en dat loopt af naar de laatste. Bij elke winstpartij krijgt men de waardepunten van de tegenstander; bij verlies niets en bij "netjes" afmelden krijgt men 1/3 van de eigen waardepunten.

Voor avonden met een oneven aantal spelers hebben we dat als volgt opgelost: de waardepunten van die drie spelers worden bij elkaar opgeteld en gedeeld door 3. Die uitkomst is het aantal punten dat de hoogst geëindigde van die drie krijgt. Nummer 2 krijgt de helft van dat getal en nummer 3 krijgt niets. Is tenslotte de "echte" verliezer.

Het heeft een tijdje geduurd voordat de spelers begrepen hoe het allemaal in zijn werk gaat. Maar nu staan aan het eind van elke speelavond een stuk of wat mensen op de standenlijst te kijken en met elkaar te overleggen waar ze op de lijst komen te staan en wie volgende keer hun waarschijnlijke tegenstander zal zijn…

Omdat ik zelf, als alpha-figuur, ook maar moet vertrouwen op de recht-

vaardigheid van dat systeem, heb ik één seizoen ook alle scores van iedereen opgeteld en gedeeld door het aantal avonden dat men was geweest. Zouden de uitkomsten grotendeels overeenkomen?? Ja en nog eens ja! De kampioen was dezelfde en de meeste mensen stonden op dezelfde plek op de ranglijst. Alleen bij mensen die vaak afwezig waren, verschilden de uitkomsten wel wat. Maar dat is logisch.
Iedereen begrijpt dat ik na acht jaar Keizersysteem er absoluut niet meer vanaf wil. Het is duidelijk (als je het begrijpt), eerlijk en rechtvaardig. Laten al die andere scrabble-clubs maar lekker doorgaan met hun puntentelling. "Mijn" club blijft rekenen met het Keizersysteem!

Remise
Een veel voorkomende stand na een schaakpartij, maar ook bij scrabble kennen we remise, hoewel dat een zeldzaamheid is. In de afgelopen jaren is het zo'n zes keer voorgekomen dat twee spelers met exact dezelfde stand eindigen. Mijzelf is het ook al twee keer overkomen. Beide spelers krijgen dan de helft van elkaars waardepunten.

Zomeravondscrabble
Net als in de schaakwereld kent ASV Weerwoord ook zomeravonden waarop gespeeld wordt. Dat hebben we zes jaar geleden ingesteld. Zes zomeravonden, gratis toegankelijk voor de leden en tegen een kleine bijdrage voor niet-leden. Alle Zomeravondscrabble-avonden hebben steeds een paar nieuwe leden opgeleverd, die op die zes zomeravonden rustig kunnen nagaan of het lidmaatschap iets voor hen is.
Wat het leukste van die zomeravonden is voor mij? Dat schaakster Door van Bedaf (De Schaakmaat) en schaker Hendrik van Buren (ASV èn oud-OSBO voorzitter) met spelvriend Reinier elke zomer als niet-leden één of meer avonden bij mij komen scrabbelen!

Tot slot: ik had nooit kunnen bedenken dat ik na de laatste OSBOde van juni 2007 nog eens een bijdrage zou kunnen leveren aan De Nieuwe OSBOde!

Schaakverhalen

Irritant

Theo de Jong

Al bij de tiende zet begon mijn tegenstander zuchtjes te slaken en klein gekreun ten beste te geven. Nou wil ik dergelijk irritant gedrag wel door de vingers zien bij iemand die het onheil op zich af ziet komen en deemoedig het hoofd buigt, maar in dit geval was ik degene aan wie het uiten van ellendegeluidjes rechtens toekwam, want ik was bezig mijn favoriete opening faliekant te verprutsen. Zonder nadenken de bekende weg gevolgd en een paar zetten te laat tot de ontdekking gekomen, dat mijn tegenstander een andere weg gekozen had. Je denkt de afslag Arnhem te hebben genomen en ziet een tijdje later een bord voor je met: Welkom in Delfzijl.

Deze tegenstander zat me trouwens toch al niet lekker. Er zijn mensen die je van nature tegenstaan en deze voldeed ruimschoots aan de eisen om daarvoor in aanmerking te komen.
Het was een grote, bolvormige jongeman met slome ogen en plakkerig haar, die zich popi voorstelde als 'Hans'.
Hans Hoe? Hans Buch, verstond ik, dus in de hoop toch nog ergens een aanknopingspunt te vinden vroeg ik: "Familie van de schrijver?"
De brave borst begreep niet waar ik het over had en bleek zijn naam te spellen met b o e g.

Ik had het kunnen weten, ik had een avond van missers voor de Buch.
Het hield ook niet op. Na mijn ongelukkige opening zat ik met een stelling die zozeer als een Gruyèrekaas oogde, dat ik het haast róók, terwijl die Boeg tegenover me ook nog eens iemand bleek die graag alles afruilt, zodat je op de vijftiende zet al volop in het eindspel zit. Ik houd daar niet van, ik vind dat iets als iemand van twintig die zich op de wachtlijst voor een bejaardenhuis laat zetten. Het schaken heeft een opening, een middenspel en een eindspel. "Maar niet noodzakelijk in die volgorde" merkte

Oscar Wilde op, iets wat ik van Wilde wel wil accepteren, maar niet van zo'n homp stopverf die het verschil tussen Boeg en Buch niet kent.

Maar goed, er was nog geen man overboord, ik zette mij schrap en begon te sleutelen aan het verbeteren van mijn stelling. Mijn tegenstander dacht blijkbaar, dat hij de wedstrijd al in zijn zak had, want hij zette redelijk rap en met van die snelle, nadrukkelijke handbewegingen van iemand die het even gauw uit gaat maken. Maar dat ging mooi niet door, hij liet een toren insluiten, waar hij slechts een paard voor terugkreeg. Hij staakte nu zijn klein gekreun, dat dus blijkbaar niet uit pijn voortkwam, maar uit, godbetert, genot. Zijn pionnenopmars sneuvelde vlak voor de achterste rij, zoals soldaten op D-day op het strand van Normandië. Slotstelling: ik een loper en een pion in de beschutting van de koning, hij alleen een koning met pleinvrees in het midden van het bord.

Slot? Niks slot, hij gaf niet op, maar dribbelde met zijn koning haastig naar de hoek in een zinloze poging mijn pion misschien toch nog de weg af te snijden, want het promotieveld werd niet door mijn loper bestreken. Nieuwe reden tot ergernis, terwijl die net door mijn naderende overwinning gesust was. En toen kwam de ultieme frustratie: de pion bereikte zijn staat van genade, met een triomfantelijke klap zette ik de dame op het bord en…
"Pat" zei hij.

Ik kon mijn ogen niet geloven. Het was waar, meedogenloos waar. Pat. Godsammeliefhebben!

Hij glóm gewoon, het deed me zeer aan mijn ogen, echt, hij gaf haast licht.

"Pat", Boldriaan

Ineens hartelijk gaf hij mij een hand. Schijnheilige donder, dacht ik. Maar terwijl ik langzaam naar de bar slenterde drong de onaangename waarheid plotseling tot mij door: ik was niet de enige die last had van een irritante tegenstander.

Schaakgeschiedenis

Kristallen schaakstukken

Leo Hovestadt

Arabische schaakstukken zijn abstracte vormen waarin je het schaakstuk niet meer kunt herkennen. In Europese schaakstukken kon je vroeger nog goed een leger herkennen. De pionnen waren soldaten en de paarden ridders.

Eder-Arab set

Veel van de eerste schaakstukken in Europa kwamen uit Arabië en waren van bergkristal gemaakt. De volgende schaakstukken zijn 1200 jaar oud en gevonden in Irak. De meeste oude kristallen schaakstukken lijken op elkaar en dat is waarschijnlijk een aanwijzing dat ze allemaal uit Irak komen. 1200 jaar heerste toen in Irak de kalief van 1001 nacht in Bagdad en bestreek zijn rijk het gebied van India tot Tunesië. Als de kristallen schaakstukken die in Europa gevonden worden toen Europa zijn binnengekomen, is het schaken in Europa 200 jaar ouder dan gedacht. Dat is de tijd van Karel de Grote.

Kristallen schaakstukken waren heel duur en alleen koningen en rijke edelen bezaten deze stukken. Volgens een legende was een kristallen schaakspel van Karel de Grote. Of het volgende schaakspel echt van hem geweest is weten we niet, maar het is nog steeds te zien in Osnabrück in Duitsland. We zien zowel schaakstukken met en zonder motief en ook van verschillende kleur kristal. Er is het vermoeden dat dit voor het onderscheid van de witte en zwarte stukken is gebruikt. Op a5 staat een koning, het stuk stelt abstract een stoel voor op een olifant. Op e8 staat een loper, de twee bultjes zijn de slagtanden van de olifant. Op a8 staat een toren, en die stelt een strijdwagen voor met 2 paarden.

Heel vaak als mensen stierven schonken ze de kristallen schaakstukken

Osnabrück

aan de kerk, zodat ze een grotere kans hadden om in de hemel te komen. Vaak werden die stukken dan verwerkt in kunstwerken, zodat ze niet meer als schaakstuk herkenbaar zijn. Soms zijn de stukken heel gelaten, zoals de schaakstukken die op een praalgraf staan in Spanje.

De kristallen stukken waren een donatie uit 1033 en het graf bevat de botten van een sint.

Zelfs vandaag de dag zijn kristallen schaakstukken nog steeds heel gewild en heel erg duur. Laatst stond er nog een Baccarat Kristallen Schaakspel te koop voor een kwart miljoen Euro.

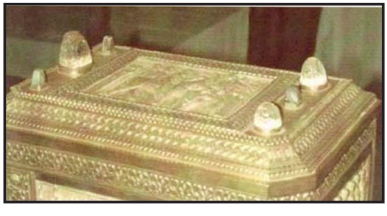

San Millan de la Cogolla

Baccarat chess set

In 't zonnetje

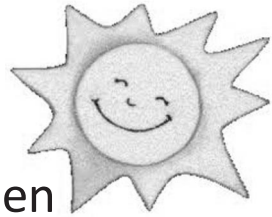

Ledenadministrateur Ron Berendsen

De redactie

De redactie van DNO zet deze keer Ron Berendsen in het zonnetje. Ron is een van de - minder zichtbare - vrijwilligers van de OSBO die erg veel werk verzetten.

Hij is degene die de complete ledenadministratie verzorgt.
Daarnaast staat zijn computer letterlijk 24 uur per dag aan om de digitale uitslagen van de OSBO competitie te verwerken.

Ook Femke, de dochter van Ron en Edith, vindt haar papa een echte OSBO-man!

Het interview

met……Jeroen van Onzen

Clemens Levink

Jeroen, waar kennen we je van?
"Iedereen in de jeugdwereld zal me wel kennen. Ik heb daar verschillende functies bekleed, zoals die van toernooiorganisator, trainer en begeleider. Ook zit ik in de Technische Commissie van de KNSB. Deze commissie is verantwoordelijk voor het uitdelen van vrijplaatsen voor de Nederlandse Kampioenschappen en geeft advies over allerlei zaken met betrekking tot topjeugdbeleid. Voor de minderjeugdigen treed ik op als wedstrijdleider tijdens het Geurts Conserven Toernooi in Zetten."

Hoe ben je als schaker?
"Als schaker probeer ik meestal aanvallend te spelen, vooral omdat ik dat leuk vind. Plezier in het schaken, maar ook in andere zaken die je vrijwillig doet, is natuurlijk het belangrijkste. Dat je als vrijwilliger iets bijdraagt is natuurlijk mooi mee genomen."

Heb je de partij van je leven al gespeeld?
"Ooit heb ik mee gespeeld in een schaaktoernooi in Guernsey. Ik rolde mijn tegenstander uitermate soepel op en was behoorlijk trots op het meesterwerkje dat ik had afgeleverd. Voor mijn eigen genoegdoening besloot ik dan ook om die partij met mijn tegenstander te analyseren. Tijdens de analyse kwam er iemand achter me staan die allerlei irritant goede zetten voor mijn tegenstander voorstelde en ook een paar verbeteringen voor mij in petto had. Het bleek de Zweedse GM Tiger Pierson te zijn. Sindsdien accepteer ik dat ik alleen leuke partijen kan spelen. En dat heb ik genoeg gedaan…"

Een mens raakt nooit uitgeleerd. Wat is het belangrijkste dat je de afgelopen jaren hebt geleerd?

“Een lastige vraag. Bij elke actie die je doet of ondergaat leer je iets bij, hopelijk. Als het niet bewust is, dan wel onbewust. Er zijn genoeg dingen waarvan ik denk: ‘Jeroen, dat kan handiger zo en zo’. Als het uiteindelijk gaat zoals je in gedachten hebt, dan geeft dat heel veel voldoening. Het belangrijkste is dat je iedereen fouten moet kunnen laten maken. Dat geeft de meeste ruimte tot zelfontplooiing. Daar mag ik wel wat van leren…”

Wat vind je van de jeugdtalenten van de OSBO?
“De jeugdtalenten van de OSBO is een van de punten waar je als jeugdleider niet voor verantwoordelijk bent. Dit valt, terecht, direct onder de Coach Talentontwikkeling van de KNSB. Voor mij is het de zorg dat de kinderen doorstromen richting het talentenprogramma van de KNSB. Dat zal voornamelijk op de club gebeuren, maar ook met leuke toernooien en competities. De IJSCO-cyclus en de JeugdClubCompetitie bieden hier een mooi platform voor. Maar ook randzaken als de Nationale Jeugdleidersdag die op 1 oktober werd gehouden in het Olympus College te Arnhem. Voor de deelnemers een leuke dag waar ze hopelijk veel hebben geleerd. En hopelijk bood het hun de inspiratie om net één stapje extra te doen.”

Hoe moeten clubs omgaan met pubers?
“Pubers zijn een lastige doelgroep. Je begint op 8-jarige leeftijd (groep 4/5) met een groepje van zeven kinderen. Als er elk jaar eentje stopt, en dan doe je het al heel goed, dan houd je er aan het einde van de rit twee of drie middelbare scholieren over. De overstap naar de middelbare school, waarbij ze meestal moeten kiezen tussen de sporten, zorgt er al gauw voor dat schaken niet de sport is die overblijft. Daarom is het van belang dat er een groep ontstaat.”

Waarom?
“Als binnen de vereniging deze groep te klein is, kun je kijken bij een andere vereniging. Drie verenigingen met drie middelbare scholieren, dat is een leuke trainingsgroep van 9 pubers. Dat biedt toekomst.”

“De computer is de vijand van het schaakspel”. Klopt deze these?
“Geheel niet. Niemand moet de noodzaak voelen om hun prachtig ge-

speelde partijen door de gehaktmolen te halen, door *engines* als Fritz, Houdini en Rybka. Het clubschaak heeft wel te lijden onder de opkomst van de computer. De behoefte om af en toe een partij te spelen, kan ook op Playchess. De lange avonden worden voor deze mensen minder aantrekkelijk. Dit is niet de enige reden waarom mensen op de club stoppen, maar het kan net de *trigger* zijn. Dat geeft stof tot nadenken. Voldoet de jeugdavond of clubavond voor nieuwe leden wel? Gaan we de clubavond zo aanpassen dat het makkelijker wordt om nieuwe leden te werven? Of gaan we, voor een nieuwe doelgroep, een aparte clubavond oprichten? De computer biedt een prachtig platform om training op te krijgen, en om verwerkingsvormen te doen. Geen computer die het erg vindt om voor de 25e keer mat gezet te worden met een dame (een leuke opgave voor de Stap 1-kinderen).

Ook voor kinderen is het de mogelijkheid om af en toe te oefenen. Met middelen als Skype en Playchess is het mogelijk om toch elke week training te krijgen, ook al woont de trainer misschien niet in de buurt."

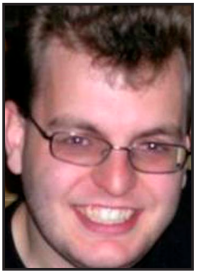

Portret

Naam:	Jeroen van Onzen
Woonplaats:	Arnhem
Geboren::	12 augustus 1981
Opleiding:	HTS Technische Informatica Hogeschool Arnhem en Nijmegen
Beroep:	Softwareontwikkelaar
Hobby's naast schaken::	Tennis, lezen, wandelen en spelletjes
Krant:	Metro, Spits, De Pers
Tijdschrift:	National Geographic
Televisie:	Comedy Central en goede films (al zijn die weinig op tv)
Radio:	Radio 1, Radio 4, en KX Radio
Boek:	Mijn laatst "gelezen" boek is *Information is beautiful*.

Verslagen

Sherlock's Shadowcheck en de Aztec Maiden

Nico Schoenmakers

De speelzaal van het Tata-toernooi foto: Ab Scheel

Logboek van een tienkamper in Wijk aan Zee

Donderdag 19 januari 2012, logboektijd 21.30 uur
Vanochtend vroeg heb ik mijn echtgenote Marian weggebracht voor haar familiebezoek in Brazilië. Bij het wegrijden van Schiphol op weg naar Wijk aan Zee onder het beluisteren van de Leonard Cohen tribute-cd "Chapeau, mr. Cohen" pink ik een traantje weg bij het nummer 'So Long, Marianne'. Kippenvel bij de uitvoering van dit muziekpareltje door Lhasa de Sala en Thomas Hellmann. Maar ook, op naar 's werelds schaakhoofdstad aan de Noordzeekust.
Bij de Spar waar ik boodschappen heb gedaan was één van de medewerksters tijdens het vakkenvullen zo vriendelijk een glazenpot met roodkleu-

rige spaghettisaus op de tegelvloer kapot te laten vallen, waardoor mijn broek ermee was ondergeknoeid. Als dit een voorteken is voor de komende negen partijen, dan wordt mijn vijftiende tienkamp bij het vierenzeventigste Tata Steel Chess Tournament er één van bloedige strijd.
Bij het commentaar van de grootmeesterpartijen die middag maakt met name de partij van Jan Timman tegen Sipke Ernst indruk. Een strategisch kunststukje van de hand van de 60-jarige grootmeester. De publiekstrekker Carlsen-Giri eindigt in remise.
's Avonds tijdens een gezellig samenzijn met het Frans-Duitse echtpaar Farel in visrestaurant 't Vissershuys overtreft meesterkok Bert zichzelf met een overheerlijke culinaire creatie van kabeljauw, garnalen en zalm.

Vrijdag 20 januari, logboektijd 11:30 uur
De storm die afgelopen nacht ook rondom Hotel Het Hoge Duin woedde heeft op zee zijn tol geëist. Het NOS-ontbijtjournaal opent tot mijn verbazing met een gestrand schip ter hoogte van strandpaviljoen Schoos. Als ik de gordijnen van mijn hotelkamer open ontwaar ik een surrealistisch, maar o zo imposant beeld. Op 200 meter uit de kust ligt het Filippijnse vrachtschip Aztec Maiden op het oog onbeweeglijk in de woelige baren. Het schip wordt als de berichten niet bedriegen vanmiddag nog vlotgetrokken.
Na het ontbijt met uitzicht op de Aztec Maiden heb ik mijn inschrijving bij dorpshuis De Moriaan bevestigd. Nog een uurtje mijn partij voorbereiden, daarna in de auto een adrenalineshot met de Bruce Springsteen-cd "Live in New York City", waarna 'the games can go on'.

Zaterdag 21 januari, logboektijd 11:00 uur
De groepen 4C en 4D, waarin ik oorspronkelijk was ingedeeld, zijn samengevoegd tot één groep met veertien deelnemers, die volgens het Zwitsers systeem wordt ingedeeld. Derhalve nu groep 4Z genoemd. De eerste dag is ieder jaar weer een waar feest van herkenning. Schaakvrienden en -bekenden die je een jaar gezien noch gesproken hebt passeren in kort tijdsbestek tijdens deze 'ontmoet en groet'. Dit doet mij denken aan een tienkamper die een aantal jaren geleden éénmalig een vierkamp speelde. "Dat nooit meer", jammerde hij. "Bij thuiskomst na mijn vierkamp had ik gewoon heimwee naar Wijk aan Zee".

“It’s alright to have a good time” zongen Springsteen en zijn fans in koor bij het nummer ’Tenth Avenue Freeze-out’. Gistermiddag ben ik - geïnspireerd door the Boss - vol aan de bak geweest. In een partij met wisselende kansen moest ik in tijdnood met minder dan 30 seconden op de klok het onderspit delven. Wat resteert is de herinnering aan een mooi, maar wel puntloos gevecht. Vandaag heb ik de kans mij te revancheren.
Na afloop van de partij heb ik aan de bar in De Moriaan een uurtje geborreld met Wageningse schakers, die met zijn tienen het toernooi bezochten. Mijn vereniging ASV uit Arnhem speelt jaarlijks een massakamp tegen SV Wageningen. Ik heb mee aan de bakermat van deze massakamp mogen staan, die door de jaren heen is uitgegroeid tot een heuse traditie. Het vrachtschip Aztec Maiden ligt onveranderd onbeweeglijk voor de kust. Het vlottrekken is kennelijk niet gelukt.

Zondag 22 januari, logboektijd 09:45 uur
Op weg naar De Moriaan liep ik UVS-er Ruud van der Spoel tegen het lijf. Van 1983 tot 1987 ben ik lid van deze Nijmeegse vereniging geweest. Ruud herinnerde zich, dat wij elkaar acht jaar geleden nog eens getroffen hadden. Het was naar zijn zeggen een janboel op de weg naar Wijk aan

Bezoekers volgen de GM-groepen foto: Ab Scheel

Zee. De vraag van de buschauffeur aan Ruud of hij ramptoerist was, riposteerde Ruud met de gevatte opmerking, dat het toch ook weer niet zo erg was dat Timman gisteren van Harikrishna verloren had.
Inmiddels heeft de Aztec Maiden haar eerste slachtoffer geëist. Oud-clubgenoot en oud-Duivenaar Klaas Abma had er maar liefst vier uur over gedaan om van Heerenveen naar Wijk aan Zee te reizen. Een reglementaire nul was hem vanwege tijdsoverschrijding ten deel gevallen en hij overwoog nu het toernooi te verlaten.
Over mijn tweede partij kan ik kort zijn. Na twee gemiste kansen op gelijkspel in de opening kwam ik onder stevige druk te liggen. Mijn tegenstander verzuimde echter zijn voordeel uit te bouwen, waarna remise werd overeengekomen. Een lucky halfje dus.

Maandag 23 januari, logboektijd 10:15 uur
Er was gisterochtend teveel wind om lang op het strand te zijn. Maar ook deze korte tijd was blijkbaar lang genoeg om 'het avondje Sonnevanck' met live-muziek, alcoholische versnapering en de Wijchense en Veenendaalse schaakvrienden 'uit te waaien'.
Op weg naar De Moriaan speelde in de auto een cd-tje van het Osiris Trio. Prachtige arrangementen voor piano en viool van de hand van Bob Zimmerman van klassieke meesterwerken, waaronder een magistrale bewerking van 'the Song of the Moon' uit mijn lievelingsopera Rusalka van Antonin Dvorak.
Of het door de muziek kwam blijft de vraag, maar mijn derde partij verliep in klassieke stijl. Een klein voordeel opgebouwd, vervolgens een pion gewonnen en daarna met vaste hand het eindspel verzilverd. Kortom, een goede overwinning dit maal.

Dinsdag 24 januari, logboektijd 9:45 uur
Gisteren heb ik te snel en met te weinig diepgang op de cruciale momenten gespeeld. Een kansloze nederlaag viel mij hierdoor ten deel. Aansluitend heb ik mijn troost gezocht in een smaakvolle mosselpan bij 't Vissershuys. Uithuilen en opnieuw beginnen is voor vandaag het devies.
Het stormschaak gisteravond in De Moriaan was als vanouds gezellig in een ongedwongen sfeer. Het stormschaak, een snelschaaktoernooi met partijtjes van 5 minuten per persoon per partij, is in, als ik het goed heb,

1991 ontstaan. In dat jaar waaide het dak van De Moriaan af, waarna spontaan besloten werd dan maar een snelschaaktoernooi te houden.
Zo meteen arriveert clubgenoot en (schaak-)trainingsmaatje Albert Marks in Wijk aan Zee, waarmee ik een lunchafspraak heb gemaakt.

Woensdag 25 januari, logboektijd 09:45 uur
Het was een aangename lunch gisteren bij strandpaviljoen Schoos met dito uitzicht over de machtige Noordzee. Naast Alberts voorliefde voor de Franse cinema bespraken we het wel en wee van het runnen van een renderend hotel-restaurant.
Mijn aansluitende partij kenmerkte zich door het grote tijdverbruik van mijn kant. Een koningsaanval, ingeleid door een paardoffer, vroeg om het nodige rekenwerk. Uiteindelijk durfde ik het stukoffer niet te spelen. In een nagenoeg gelijkstaand eindspel van koning, toren, loper en pionnen tegen koning, toren, paard en pionnen werd tot remise besloten. In de analyse na afloop bleek, dat mijn tegenstander een opgelegde kans had gemist. Voor de resterende vier partijen past mij vanaf nu dus bescheidenheid. Het lijkt dit jaar niet mijn toernooi te worden.
’s Avonds volgde - samen met mede-hotelgasten Johan en Pim - het traditionele avondje Cineworld in Beverwijk. De keuze viel op de nieuwe Sherlock Holmes-film, ‘a Game of Shadows’ getiteld. Voor ons schakers is de ‘blitzpartij’ van onze held tegen de intense slechterik professor Moriarty een must. Dit partijtje van vijf minuten wordt beëindigd als blindschaakpartij met een ‘shadowcheck’ gevolgd door een ‘checkmate’. Voor wie wil weten wie de schaakpartij gewonnen heeft? Gaat het zien of lees de titel van dit logboek nog eens goed. En voor wie weet wat een ‘shadowcheck’ is, laat mij dat graag weten.

Donderdag 26 januari, logboektijd 08:30 uur
Voor aanvang van de zesde ronde sprak ik kort met Johan Lindeman, oud-clubgenoot bij SV Duiven, over diens interessante partij van dinsdagmiddag. Arbiter en clubgenoot Guust Homs schoof even aan en merkte op, dat stukken nu éénmaal af en toe moeten stuiteren wil je een partij winnen.
Welnu, en dat deden de stukken in mijn partij deze middag. Vanuit een

rustige opbouw zou ik een duurzaam voordeel gaan krijgen. Mijn tegenstander liet daarop een loper instaan voor een koningsaanval, maar gooide de handdoek in de ring toen ik ook nog een kwaliteit dreigde te gaan winnen. Hij was uitgestuiterd.
Bij het boekenstandje van Rob Spaans vond ik een prachtig fotoboek - een uitgave uit 2011 - over Bobby Fischer met foto's van de hand van Harry Benson. Een aanwinst voor de schaakboekenkast.
De tas met badjas, badhanddoeken en badslippers had ik 's ochtends achterin de auto gezet. Op naar sauna De Waterakkers in Heemskerk om de inspanningen van de afgelopen zes dagen eruit te zweten.

Zaterdag 28 januari, logboektijd 09:45 uur
De rustdag voerde mij eergisteren samen met het echtpaar Farel naar Rotterdam en Delft. Een rondvaart in de havens en een bezoek aan de Nieuwe Kerk met het praalgraf van Willem de Zwijger waren de 'highlights' van deze dag.
Tijdens de strandwandeling trof ik gisterochtend mijn ontbijtmaatje, de Utrechtenaar Henk Dissel. We liepen een tijdje gezamenlijk op en filosofeerden over het ontstaan van de getijden en de vorming van een regenboog, die wij aan de horizon ontwaarden.
Geestelijk fris door de rustdag nam ik die middag achter het bord plaats. Ik aanvaardde het gambiet onder het mom van bewijs het maar en maak het maar waar. Tja, en dat deed mijn tegenstander dus. Vandaag en morgen zal ik moeten vechten om een score van vijftig procent zeker te stellen.

Zaterdag 28 januari, logboektijd 23:30 uur
In het logboek van dinsdag 24 januari schreef ik, dat ik te snel en met te weinig diepgang op de cruciale momenten had gespeeld. Dezelfde opening kwam vanmiddag op het bord. Het tijdverbruik voor mijn eerste twaalf zetten was zes minuten. Mijn tegenstander investeerde er veertig. Een breekzet gevolgd door een koningsaanval bracht mij de winst. Nu zien, dat ik deze vorm en mentale gesteldheid vasthoudt voor de slotpartij.

Zondag 29 januari, logboektijd 19.30 uur
Vanochtend de koffer gepakt, ontbeten en afscheid genomen van de mede-hotelgasten en het hotelmanagement en -personeel . Een moment van weemoed.
Aronian speelde een korte remise tegen Radjabov, waarmee hij de grootmeestergroep A op zijn naam schreef.
Mijn tegenstander uit de eerste ronde stond soeverein op zeven punten, maar verloor onverwacht snel. Hierdoor kon mijn tegenstander - zeseneenhalf punt tot vandaag - ongedeeld eerste worden. En zoals het zo vaak gaat pakt de man in vorm zijn kans. Voor mij resteert een score van 4 punten uit 9 partijen.
De machine hier in Duiven bekommert zich inmiddels om de vuile was.
Aanstaande vrijdag komt echtgenote Marian terug uit Brazilië.
18 januari 2013 starten de tienkampen van de vijfenzeventigste editie van het Tata Steel Chess Tournament.
Nu nog even dit logboek op de mail zetten naar de redactie van De Nieuwe OSBOde.

De slotquote is aan Bruce Springsteen: “It’s alright to have a good time”.
En zo is het!

In de commentaartent foto: Ab Scheel

Schaakpuzzel

Cryptofilippine

Clemens Levink

De oplossingen van de cryptische omschrijvingen hebben alle met schaken te maken: begrippen uit de schaaktheorie, namen van grootmeesters e.d.
Een aantal letters van de gevonden woorden moet worden overgebracht naar de corresponderende vakjes van de balk eronder. Bij de juiste oplossing verschijnt er een uitspraak van de Argentijnse grootmeester Najdorf (1910-1997) over een jongere tijdgenoot van hem. Dit citaat is de oplossing van deze cryptofilippine. Deze oplossing kan vóór 1 april 2012 worden ingestuurd: c.levink@hotmail.com. Op drie winnaars wacht een De Beste Zet-cadeaubon van € 10,-. (Leden van SV Het Kasteel uit Wijchen zijn van deelname uitgesloten.)

A Doffe voorstelling (8)
B Grote plus (6)
C Positieve erfdrager (5)
D Bord : 64 (4)
E Voornaam persoon (6)
F Het kledingstuk loven (7)
G Hoofdgedeelte (7)
H Streep op het schaakbord (3)
I Schaker van riet (4)
J Zakdoekje voor de snelheid (5)
K Munt op het schaakbord (7)
L Gewicht van een plaatje (7)
M Schaker uit de vorige eeuw (4)
N Duitse hengelaar uit Amerika (7)
O Schaakthese (8)
P De dame ontvoeren (7)
Q Eetgerei van een dier (9)
R Duw van de vloerbedekking (6)
S Schaakstuk dat veel zoent (7)
T Slotwedstrijd (8)
U Forse jurist (12)
V Doet een sleutelzet (5)
W Vleugelwedstrijd (9)
X Letter (3)
Y Proberen krullen naar zich toe te trekken (6)
Z ‘n Reeks partijen van deze groot meester (5)

A				44				56	B E		63			50	31	C	38
22			52	D		6	58	34			2			9	33	F	64
		51	28			G		16				62	23	H		59	43
I	64	11		32	J		30			54	K				13		
53	L	55			14	28	46		M	57		26		N			
20	5		45	O	3				10	2		41	P		4	21	
23			Q				15	48	61				R		9		36
	18	S	61	7				16		T	6			29	3		
	U		25	39		49		24	35					V	58	17	
		W	1			47		19				X	8			Y	
27		60	12	40	Z	60	37		42								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	. ,	32	33	34	35
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64							

Hier
had uw advertentie
kunnen staan

Verslagen

ESC viert 75-jarig jubileum

Ed van de Griendt

EERBEEK - Het 75-jarig bestaan van de Eerbeekse Schaakclub werd zaterdag 24 september door leden en partners gevierd met een gezellig feest op Landal GreenPark Coldenhove.

Na een korte feestrede door Hans Gerritsen volgde een welkomstdrankje en kon het feest beginnen. De helft van de feestgangers ging vervolgens aan de slag op de bowlingbaan en de anderen toonden hun vaardigheden in het handboogschieten. Na een uurtje werd er gewisseld en zo kon iedereen zich in de twee sporten uitleven. In het restaurant stond inmiddels een koud en warm buffet gereed waarvan iedereen genoot. Ter gelegenheid van zijn 40-jarig lidmaatschap van ESC werd Roel Gerritsen door voorzitter Paul van Berkum gehuldigd. Hij overhandigde hem een door Gerard Schut gekalligrafeerde oorkonde en een cadeaubon. Mevrouw Gerritsen deelde in de hulde, zij kreeg een boeket bloemen. Van Berkum had daarna nog een attentie voor de leden die het jubileum hadden georganiseerd, te weten Hil v.d. Burg, Hans Gerritsen en Gerrit Nikkels.

Al met al was het een geslaagde viering!

Schaakkunst

Advertentie

Schaakmateriaal, "vaantjes" ,
originele cadeaus en prijzen,
T-shirts, veel op maat,
bijv. notatieboekjes,
kunstwerken, reproducties,
exposities en nog veel meer.

Website: www.schaakkunst.nl
Webshop: www.chess-art.eu

Contact:
Margreet Wevers
info@schaakkunst.nl
026 3629344